cp25'.5'r/7

PL
248
L36S4
1871

Lāmi'ī, Maḥmūd ibn 'Os̱mān
Şehrengīz-i Brūsa

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

2010/106
Lamii 18

لامعی مرحومك
شهرانكیز بروسه
نامیله منظومه‌سی

Lāmi'ī, Maḥmūd ibn 'Osmān
Şehrengiz-i Brūsa

PL
248
L36S4
1891

فردوس آشیان
سلطان سلیمان خان
علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك
بروسه یه تشریفلری خبری الندقده زمانی عالیلری
شعراسندن مرحوم بروسه لی لامعی افندینك (شهرانكیز بروسه)
اسمیله انشاد ایلدكلری منظومه ناظم مشارالیهك تصنیفاتی صره سنده
تعداد اولنمقده بولنمسیله پك چوق تحری اولندقده بولنه مدیغی
حالده بوكره بعض اوراق پریشان اره سنده بر نسخه سی اله كچوب
انجق دیباجه سی نقصان ایسه ده اصل مطلب موجود ومندرجاتی
بروسه نك بعض اماكن مباركه سیله مسیره وصحرای دلكشا ومیاه
جانفزا وهوای حیات بخشاسنی واحكام فصول اربعه نك كیفیت
اجراسنی مشتمل اولوب نشرواعلانی باعث تعریف مواقع ونشاط
قلوبی جامع اوله جغی برامر مشهود اولدیغندن شوایر
بتون بتون محو وتلف اولمامق وتام نسخه سی اولوبده
تكرار طبع ایتدیرلسی ایچون ابراز بیورلسی
تمناسنه وسیله اولمق اوزره
منظومهٔ مذكوره بوكره
طبع وتمثیل
قلندی

LIBRARY
JAN 24 1967
UNIVERSITY OF TORONTO

(شهرانکیز بروسه)

آغاز شهر انکیز بروسا صان الله تعالی عن البأسا

کل ای مرغ نوا پنج وخوش آواز   کروسوزکله اول عشاقه دمساز
یورکدن طوتشوب فانوس کردار   دمك پر آتش ایت ققنوس کردار
دلك درشهر (برسا) کبی پرسوز   دخانکدن فلك لرد رسیه روز
ایکی کوکلی جان سز عالم ایجره   ایکی یانمش یقلمش سز غم ایجره
کتور همشهریلك حقین یرینه   که طویوب مصروشام آنی یرینه
ایدوب سرجمله حالین شاهد تعریف   فلك سان برلرینی ایله توصیف
آجوب افسانه بابن ایله افسون   شهك شوقینی دلدن قلسون افزون
بیانك رهبر اولوب ایتسون ارشاد   سماع اهلین صفادن ایلسون شاد
بوکون سوزکوهرندن سین خبردار   سوزکه کیم قولاغ اولمز صدف وار
بلاغت کوینه اورنه جوکان   سمند اوینات سنکدر شمدی میدان
نی خامه‌ك درآب فیضه میزاب   شکرسوزلرله شاهی ایله سیراب
اکرچه ذره کبی خاك ره سین   ولی خورشیدوش مداحشه سین
بوکون کرچه الك بی سیم وزردر   دلك (برسا) کبی کان کهردر
باشندن باشله مدح ایت کوهسارین   نه تنها کوهسارین هر کنارین

نه آنك كبى وار كوه فلك جهر　　نه (بروسا) كبى كوك التنده برشهر

در بيان اوصاف جبل كشيش

نه كوه ايرمش زحل بامينه باشى　　شكست ايتمش مهك جامينى طاشى
زمين اوستنده چرخ بى ستوندر　　فلك يانـنده طوكـش برتوندر
محيط دورى طقوز آسمـانجـه　　طوپينك مركزى ايكى جهانجه
بو سنكين قدرله اول كوه فايق　　نكين خاتم جرخ اولسـه لايق
اوچان سيلى اوكنجه سنك پاره　　اولور بيك برج وبارو يوز حصاره
قلالنده كورينن صبح آثار　　دكلـدر برف اى يار هوا دار
فلك عاجينه اورمش تيغى *سوهان　　يغلمش ريزه لر مانـنـد كوهـان
مكر اول قله لر درعرشـه همسر　　كه دون كون طلعتى در صبح انور
هوا اوزره بـلا ميغينـه بكزر　　يره اتمش قضـا تيغنـه بكزر
رياضت اهل كبى كوزلرى ياش　　قناعت برله باصمش بغرينه طاش
لباس خضروطورى قطب افلاك　　نيازا بجره باشى عريان يوزى خاك
فلك آيين زبرجددندر اول طاغ　　جهانده آلنى اجيقدر يوزى آغ
كورراندن سحر اولان صبا خيز　　طلوع آفتـاب عبرت انكيز
سراسراندن ايدوب دهرى سيران　　اولورلر قله سى سـيرنده حيران
كيم ايلر وصف قدرين اول مكانك　　دمى روح القدسدر الحق آنك
اوشيخك كيم كه طوتر دامنى برك　　ايدر داذن هـواى عالمى ترك
دلى فيـاض عالمدن اوردم　　اوقورهر چشمه سى خورشيدى بى نم

* بوراده كه تيغ لفظى شاهقهٔ جبل معناسنه در

قلهٔ كشيشك جوارنده واقع قرق بيكارلر دنيلان موقعك وصفى بيانده در

دلا بو خاك پاى خضره يوز سور　　اوكنده آب حيواندر آقن كور
جهل صنمه بكارين اول كنارك　　يوزى صو بيدر اول يرهر ديارك
اقرهر كوشه دن بيك چشمه رخشان　　برى اول چشمه نك مهر درخشان
عجب جلابدر اول چشمـهٔ نور　　ايچنـلر آب كوثردن الين يور
ايدن اول صـافى مرآته نكاهى　　فلك لر سـيرينى ايلر كماهى

سراپا کوکون کبی پر تابدراو   فلك اوسننده برج آبدراو
آلور تابیسنی اندن جان محرور   روان آوردریاءین کافور
جمالی برق اورر مانند مهتاب   یانر آیینه در پار پار دکل آب
رخندن کون حسداودینه یانمش   فلکلر دود حسرتدن بویانمش
غمندن نیل و جیحون قانه بوغمش   کوکرمش روی سوسن سرواوغمش
یرین آب حیاتك خلوت ایتمش   فرات ونیله شوری تهمت ایتمش
سورر زنجیرنی سرمست وشیدا   وجودی غرق عشق اولمش سراپا
عجب عاشقدر اول ماء دل افروز   دوکینور طاشلری اولوب شب وروز
تماشا ایدن اول آبی کماهی   بولور هر پرده بر حوض الهی
مکر جان ایرمغیدر دلکش اول صو   پری کردار ماهیلرله مملو
نه ماهی * هر بری بر غیرت ماه   قوتابنده دل شام و سحرگاه
چکلمش لاجورد یله خطوطی   قونلمش لعل احمردن نقوطی
دل دریایه هر بری صالار شور   بو حسرتدن قدید اولمش سقنقور
تماشا ایله صنع لایموتی   قلار خاك اوزره عرض برج حوتی

جبل مذکورده که وادیلرك اوصافی بیاننده در

طولانوب صوکبی سیر اینسك ای یار   بو کهسارك عجب وادیلری وار
نه وادی هر بری بر کان مرمر   طلا و بلور در آیینه منظر
جلیدین صفحه آنك آب بسته   پراوزه چرخ آیینه در شکسته
کورن هر بر بی برف ایله مملو   صنور کیم برق اورر مهتابدن او

کایملی کول بیاننده در

اولوب دریاچه یرپای هرما   کوروب صالمش کاییمن صویه سرما
فلك وش کان مهتاب دلفروز   سحر یخدانی حیرانی شب وروز
زمین صحنی رخندن کل کل اولمش   دوایر چکمدم و پر سنبل اولمش
محیط اولمش سماعندن دکرکون   قرارمش حیرتندن روی کردون
سحاب آیینه سوادی دهشت انکیز   صفای خاطری بحر دلاویز
مداد اولسه بحار اشجار اقلام   بو وصفك بیکده بری اولمز اعلام

* ذکر اولنان ماهیلر آلا بالق دینکلده یاد اولنقده در

جبل مذكورده كه قورت آلاكى وصاروآلالن ومنلا الاكى
دنيلان محللرك اوصافى بياننده در

الالر دركير وماننده دوران   وير روسعتلرى نه چرخه ميدان
زمرد كبى فرش سبزه زارى   فلار آشفته چرخ زرنكارى
بنفسيج عنبرآسا هر جوانب   بخور ايتمش كاصداغ الكواعب
كورن سوسنلرندن وصف حالى   كسر آزده لكدن قيل وقالى
دير نلر كوك جنددن لاجوردين   بهشتك كاهه المز سرخ وردين
سورنلر صوكبى روسعتينه   قابلز سبزهٔ خلد برينه
ايدر شهبازلر اول يرده شهناز   قلار ككبك در پلرانده پرواز
دونوب هر برينك آب روانى   فلك ماندى قلمش سبزه دانى
اولوب سيراب فيضندن اول اطراف   بهشتى سبزه لر برله اورر لاف

عرصهٔ آب حيات

خصوصا عرصهٔ آب حياتى   ابد سرسبزدر خضر ونباتى

اشارت بچشمهٔ لب براب

اولوقلرله صو لب براب اولمش   حياض كوثره همشرب اولمش

اشارت بچشمهٔ آب كوثر

عجب مى اولسه اول يرعدنه همسر   انك براشمه سيدر آب كوثر

اشارت بچشمهٔ آب حيات

فلك خضرين خجل ايلر نباتى   بو كون جان بخشدر آب حياتى
علفزارى سراسر مشك وسنبل   كزوب آهولرى اوتلر قرنفل
منور اتدكين آل فنارى   كورن جنت صنوراول خوش ديارى
اكرچه شمدى اول صحن فلك سان   اولوبدر قلب عاشق كبى ويران

درمدح يلاغ سلطانى

انك آلتى دخى برصحن دلكش   كه دون كون سبزه زاريدر فلك وش
شرف بخش اولمين اول صحن وميدان   قومشلر آدينى يلاغ سلطان
نسيمدن سحر مشكين نفسدر   دمى شبخيزلر جاننه بسدر
صلار آبى محيطك جاننه جوش   قلار مهرى فراتى حلقه دركوش

چمنلر صبغة الله دن بو یانمش سمنلر خوابگاهندن او یانمش
کبوتر نغمه کو بلبل غزل خوان اوقور هر مرغی بر مستانه دستان

مدح تکفور الاکی والما جقوری وفندق وکستانه جقوری

مقابل بنده بریانی اوکوهك اوصحن خرم وکردون شکوهك
عجب یبلا قدر کیم جنت آیین هوای جان فزا انهاری شیرین
آلهی سایبان هر بر درختی زبرجددن فلك وش رخت بختی
چراکاهی که پرجدی وحملدر ارم کلزاری کبی بی بدلدر
عجب سرنامه در تکفور الاکی دکل تکفور الاکی بوزالاکی
قیامت عرصه سی صحرایه بکزر چمنلر جنت المأوایه بکزر
آقر هر کوشه دن برآب دلجو قورلمش بزم وصحبت خانه هرسو
بری آنك مقام خواجه زاده حق اتسون رحمتن دون کون زیاده
قومشلر آدنی الما جقوری که سیرندن بولوردللر سروری
وبرلمش خلقه اعلام ایچون ای جان اکا فندق بوکه کستانه عنوان
یوری سیر چمن قل انده هرکاه جرز حاجت دکل ای یار اکاه

درمدح یبلاغ دوغلو بابا

نچون یاد ایتمیم دوغلو بابایی * جهاندن قالور کسب هوایی
کیم اولمش انده یردن چرخه همسر مثال سدره اشجار صنوبر
آجوب کردونده شهپر ملك وار اورر لر رقص طاووس فلك وار
جون اول خرم زمین ارمشهدیدر حریمی پس ارنلر مرقدیدر
اولوب پرملائك انده جاروصوکبی خاك پاکی کوستررو
جراغندن فتیل صبح خندان مه وخور سفره سی ایجره ایکی نان
دکل طك جوهری زرقاسه خاکی منور درکنشدن خاك پاکی

* مذکور یایلا سید ناصر حضرتلرینك تربهٔ شریفه سی جوارنده کل بیکاری دنیلان محل اولوب بابای مشار الیهك مرقد شریفلری آنده در

درمدح دیکر یبلاقلر

محصل قنغی یبلاغین ایدم یاد که هر بر صحنی در بر جنت آباد
صفای جان فضای دلکشاسی حیات دل هوای جان فزاسی
ایدوب هر کوشه سندن چشمه لر جوش محیطك ایلمش جانی مدهوش
تران رود له مرغانی دمساز قوبر بط نواز وبلبل آواز

نه طـك اول كوه بری بو هـوالر　جوان دل ايتسه هردم تازه وتر
مكر آب حيـاتندن ايچوب صو　قلار تجديد عمری خضر و اراو
اولوبدر حق بودر اول خوش هوالر　دم جان پرور عيسا يه مظهر
اكرچـه اول جبلدر اهرمن تن　ولی دملراورر روح القدسـدن
انك چون ملت عيسا يه اول جا　مه وسـال اولدی دير آسمان سا

مجالس ارباب مدارس

بحمدالله كه شمـدی اول دياری　مقـام اهل اسلا م ايتدی باری
اولوب برياني علم اهلنه يـلا غ　قلورلر جمع اولوب طاغ اوستنی باغ
اجرلر عرصـه لر جنت حوالی　پـارلر چرخ وش حجرات عالی
اولوب هرچارداق افلاكه همسر　سحب وش كوسترلر سايبـانلر
مكر اول كوه در دشت بخـارا　كه عـلم اهلينه مجمعـدر هرآرا
اوقورلر درس ايدرلر بحث علمی　قلارلر كسب فضل وقدر وحلمی
كهی علم نتـايج كه وسـايط　كهی فكر مركب كه بسـايط
كلامی هر برينك پرمعانی　ايدرلر سر حكمتدن بيـانی
جهان مشكلرين تفسـير ايدرلر　حقيقت سوزلرين تحرير ايدرلر
اويا روب هر كيجه انجم چراغين　اريدرلر سحروش سـينه ياغـين
سبق آلور بيـانـدن ملكلر　دونركلكی صريندن فلكلر

اقدملری علمـای عظام موسم صيفده يايلا لره چيقوب تدريس علوم وفنون ايلدكلرينه اشارتدر

اوصـاف رباط بهشت ارتبـاط كه دران كوه
شيخ تاج الدين قدس سره بنياد كرده است

خصوصا شول رباط قدس كردار　كه معمور ايتمش آنی شيخ الابرار
شـبيه كعبه در كرچه فضـاسی　مثـال قدسدر آب وهواسی
نيـاز وعزلت اربابنـه معراج　صفا و وحدت اصحابنه منهاج
جكوب سرعرشه طاق خانقاهی　فلك اوستنده خركـاه آلهی
براق جان ايدن عقـل معـادی　نوله طوف ايتسه اول كردون نهادی
عجب جنتدر اول طاق فلك سان　كه جاروب انده زلف حورو غلمان
بنـاسی خد متين ايدوب موالی　قلوب در اول يری جنت حوالی
مكر كيم طوردر اول جای حاجات　كه انده اهل عشق ايلر منـاجات

محل مذكور اليوم زينيه يايلاسی ديمكله مشهور اولوب رباط مذكور دشتلاتنـدن يالـكز برخراب حمام قالمشدر

نه طك اول كوه دن نور تجلى　سحروش قلبه ويرسه تسلى
ايروب افلاكه اندن بانك اذكار　ملكلر پاكلر تسبيحين اى يار
جكن سر آنده جيب ار بعينه　نظر صالمز سكز خلد برينه
(بقاجق) * كبى ذون كون چرخ دوار　اكا اولش هوادار وقفدار
بو كوهك حق بودر فضلنه حديق　سراپا پاى اوصافنه عديق

در مدح دامن كوهسار

طولابى دامنى در چرخ كردار　چمنلر دورين ايلرانده انهار
سراسر نطعين اتمش مهر زردوز　فلك ماندى زيباى دلفروز
چمندن صفحه هركستانه التى　زمردكونلكى پيروزه تختى
قلار انهارى طعن آب حياته　فلكلر رشك ايدر خضر نباته
نقوش كايناتى جمله حاوى　عيان رسمنده اشكال سماوى
جهان وضع ثرادن تا ثرايا　قلنمش انده بربزم مهيا

وادى قابلوقيا

تفراجكاه دركاپلوقياسى　كه واديسنده يوق عقلك قياسى
صويى جلابه بكزر شهد وشكر　هواسى جان فزا خاكى معنبر
جنانوارى هواسيدر او وادى　فلك كردار وخرمدر نهادى

چاملوجه ايازماسى

قوچاملوجه ايازماسى بيانن　كه مات ايدر جنانك بوستانن
چمن زارى فلكلرا كه سيدر　صنوبرلر ملكلر ديكمه سيدر
هر آغاج آنده برعنقا نشانه　فلكلر اوزره قورمش آشيانه

وادى موسى بابا

بوكون موسى بابا در صحن كلزار　يدى بيضاسى آق چغلاندر اى يار
انك شوقيله اولوب جانى پرتاب　سورر زنجيرنى ديوانه وش آب
زلالينك كه اق چغلاندر آدى　لبندن نازك وتردر نهادى
جمال افروز شمع بوستاندر　تتق بند عروس كلستاندر
ملكلر زايريدر مشهد ينبك　فلكلر دايريدر زمن قدينك

* مذكور بنيه يايلاسنك قارشوسنده اولوب شهر ناظر اولان وبقاجق دنيلان يوكسك محله تلميحدر

وادیٔ کوك دره

یااول وادیٔ نیلك هر کناری   صفادن سرخوش ایتمش جویباری
خروشی کوش ماهی ایلمش کر   هجومندن صرارمش طلعت خره *
تفرجکاهدر ارباب عیشه   هوا وآبی جان ویرر همیشه
عیونینك که کردون طالعیدر   ایچندن بری عین لامعیدر
کونش دمبسته آبی غیرتندن   فلك سرکشته صحنی حیرتندن
درونی سینهٔ عاشق کبی صاف   عیونك مجمعی ومنبعی قاف
مذاقی شهد وشکر کبی احلی   فلکدن شربی ومشربده اعلی
مکر کوکدن اینزاول نیلوفرجام   آنكچون اکا اولمش کوکدره نام
ایکی شق ایلیوب اول نهرشهری   ایدوبدر بهره‌سی سیراب دهری
اوجوی ماننده دجله (برسا) بغداد   قونلسه نوله برج اولیا آد

عرصهٔ ابدال مراد

بنه ابدال مرادینك فضاسی   بقاجق کبی خرمدر هواسی
زمیندن حکم ایدر چرخ برینه   نکیندر قلعه‌نك انکشترینه
کونش اوجین کوروب دوشمش زواله   فلك وش شهره اولمشدر حواله
زیارتکاهدر هم صحن عشرت   اولور اول یرده هر یوزدن مسرت

عرصهٔ کاه صهریج

کروصا رنجیدر بر صحن عالی   کنشدر چشمه‌سی کردون حوالی
سراپا شهرالی التنده دوب دوز   دوشوب پاینه صحرالر اورر یوز
مکر کوثردر آب خوشکواری   که اولمش اول بهشت ایچنده جاری
نظرکاه صفادر دیده کردار   تفرجکاه عالمدر فلك وار
پدرکیم شاد اوله حقدن روانی   عجب معمور وزین ایتمشدی آنی
ولکن شمدی قلب (لامعی) وار   خراب اولمشدرر اول جمله آثار
عنایت ایتسه سلطان زمانه   اولوردی بینه چرخ آیین نشانه

تصویر قلعهٔ آسمان تدویر

کورن ذیلنده کی حصن حصینی   بودردر عالمك رکن رکینی
چوکرسی کبی ایتمش اکه پیوند   نوله ذات البروجه اولسه مانند

* خرضمله کونش معناسنه‌در

لامعی مرحومك پدری دور سلطان بایزیدخانده دفتردار بولنان عثمان افندی اولوب انك پدری دخی بروسه‌ده جامع صاحبی نقاش علی مرحومدر

مکر کیم حفظا ایچون اول شهری یکسر باش آچوب ال کتورمشدر بدنلر
مدور چرخ وش سور حصاری محیط قافـه عرض ایلر وقاری
ملکلر ایلسـون دیبوب طپولر کوز آچوب راهـلر کوزلر قپولر
فلك آیین حصارنا مدارا ول سلاطین تختکاهی مصروار اول
سر خارا ده کویا درة التاج شرف اوجنده بولمش قدر معراج

ماجرای بیکار باشی که از پیشگاه قلعه کشته باشی

اوکنده نیله بکزر چشمه ساری باشندن آولمش سیرایت پیکاری
روان طبع وصفابخش وطربناك دریده جیب وذیل عصمتی پاك
تنی کلبرك تر وسیم بر در نظرده عمره بکزر برکذر در
برودت کونلرنده خالص وناب حرارت دملری اولدقده برف آب
صفـای طلعتی آیینه کردار اولوالابصـاره ایلر عرض دیدار
قلوبك اکه اولـاغین نکاهی اولوبدر صحنی شهرك عیدکاهی
ایدوب دولابلر صواوزره دوران قلارلر یر وکوك اهلنی حیران
صالنجقلر اولوب معراجه پایه صالارلر مهر وماه اوستینه سایه
کل ترکبی باش قویوب هوایه دوکرمهرولرك طوپی سمایه

درمدح سرای بی همتای سلطانی

سرای سلطانینك محلی شمدی طوبخانه دنیلان موقع وجواری ایسه ده مرور زمان ایله خراب اوله رق سرایه متعلق اثر بنا قالمامشدر

سرای شـاهی نیجه ایلیم یاد که اول صحن شریف وجنت آباد
فراق پادشاهدن اوده یانمش سراپا دود محنتـدن بویانمش
خراب اولمش دل عشاقه بکزر یقلمش سینهٔ مشتاقه بکزر
المدن چشمه لر هر یا که کیریان دل عاشق کبی مرغانی نالان
کمرلر خسته خاطرهاله کردار ستونلر سرو کبی واله وزار
نجوم آیین سراسر جمله منظر آچوب چشمین قدوم شاهی کوزلر
فلك وار اول سرالردن نشانه همین برکوشك وارعرش آشیانه
محیط حوضی کردون کبی دائر اولوالابصـاری ایلر سیری حائر
درخشان طلعتی سیمایه بکزر صـفای جسمی سیم نابه بکزر
بیاض چشمدر اول حوض پرزین بوروشن قصر ایچنده قرة العین
مذهب طاق بزم آراسی آنك مطلا فرش کردون ساسی آنك

هنركلكين طوتوب اتمش هنركار   درونی كبی طشين داخی زركار
منبت خطلری مهر زراندود   درونی لاجوردندن كوكل دود
فسوس فرشی قلمش انجمی رنك   فلك سان نقشينك حيرانی ارتنك
ايدوب هر كوشه سندن چشمه‌لر جوش   محيطك جانی قلمشدی مدهوش

سواد شهر خرم نهاد ومزادبلدهٔ جنت آباد

انك التنده شهری كرد بركرد   ملائك ايتسه لايق ذكرينی ورد
سوادی قرة العين جهانك   منور چهره سی زينی زمانك
تسلسل دور اسواقنده ظاهر   قالور رسمنده حيران عقل ماهر
سپهر آيين بيوتی طاق برطاق   جمال حسن ايچنده مهروش طاق
محلاتی قوپرزين و زينت   حريملر هر طرف بستان جنت
قصوربی قصوريدر فلك سان   منور جاملر مهر درخشان
آقر هرخانه سندن نيجه چشمه   اكا نسبت كونش برقوری اشمه
سراسر حوضلردر بحر كردار   صاچر ماهيلری مه كبی انوار
عيون آسا عبادتخانه‌لر پاك   كه سحر آيينه ابرو طاق افلاك

در تحيت روضهٔ سيد محمد البخاری عليها من سمات رحمة الباری

خصوصا روضهٔ سيد بخاری   مقدس كعبه قلمش اول دياری
چراغندن يقار عرش اهلی قنديل   يوزينی حور ايدر فرسنه منديل
منور شمعيدر قدرك براتی   مطهر چشمه سی خضرك حياتی
سيادت داليدر طاق ورواقی   سعادت نوری قبرينك نطاقی
طيشی آيينهٔ اسرار حكمت   ايچی كنجينهٔ انوار رحمت
فلك واراو لمغه صحنی منقش   نهاليلردوشمش كهكشان وش
ميسر اوله بركون ديو ديزار   اوزوب ديواره يوز قالمشدر رزار
سوروب جاروب كبی روطاش اشيكده   قومشلر برده‌لر خوش باش اشيكده
علملر باش جكوب كردونه يردن   قيامت قوپمدين كلمشلر ايردن
كداول طوبی خرام سدره قامت   ولايت منبعی كان كرامت
سليل مرتضی نور پيمبر   شفيع مذنبين ودينه رهبر

جكوب سرخاكدن عرض ايتسه ديدار   اولالر باشى اوستنده هوا دار
بو كون القصه اول خاك مطهر   زيارتكاه عالمدر مقرر
مطاف انس وجاندر كعبه آيين   مقدس عرصه سيدر قبلهٔ دين

وصف آن جامع خرم كه دران حرم محترم واقع شده

اوكنده مسجد اقصى اوجامع   ولايت اهلنه اولمش مجامع
كه هر آيينه طوبى پرتودر   قناديل منور هاله لودر
كورن اول تربه ايله بو حريمى   اوركن كعبه دردير بو حطيمى
رخامى صحننك آيينه منظر   جلا سندن طينور پاى صرصر
منارى بواسه قنديليله زيور   اولور برسر و قد هيكللو دلبر
جوسرو روضه در اول شمع نوار   نه طك برق اورسه اندن هر شب انوار
بو قدر يله نوله اول سرو بالا   درخت عدنه باش اكمزسه اصلا

مدح آن آب حوض دلجو وآب روان چون زمزم
كه درآن حريم مكرم است

حريمنده آقن شاذ ار وانى   صفاد رقلبه شاد ايلر روانى
حقيقت كعبه دراول قبرد لجو   كه زمزمدر حرم ايچنده بو صو
لبندن آغ وشيرينتر شكردن   تراش ايلركدر نقشين حجردن
كوروب جوشين صفادن جان ديشلر   آنك چون آدين (آق چغلان) ديشلر
اكرچه صورتا در آب صافى   ولى خاصيتيدر شهد شافى
صفاده اولديغيچون منبع نور   سحر كون يوزينى اول چشمه دن يور

احوال مجاوران باوفا درآن حريم پر صفا

مجاورلر اكوب دورينى بارى   ايدر لر صوكى قرأنى جارى
مكر كل شاخيدر رحليله مصحف   كه بلبلر اوشوب ايلر مشرف
قلور هر برى قدين كاف كوفى   بولوز اسرار مصحفدن وقوفى
زهى مجمع كه پر اهل وفادر   سرا تا پا سماع پر صفادر
حريم قدس كبى دورى آنك   زيارتكاهيدر خلق جهانك

دعاء شيخ عبد اللطيف القدسى ومشايخ ديكر كه درقرب آن حرم
پاك مدفون است قدست اسرارهم وزادت انوارهم

آنك چون حضرت عبد اللطيفه — اولوبدر مرقد اول ارض شريفه
نه تنها اول كهردر انده مخزون — فراوان كنج وار اول برده مدفون
كه هر بر سيدر برسرور دين — دل زوار انوار ندن ايدين
جهانك ترك ايدوب واربى جاندن — طهارت ايدوب ال يومش جهاندن
توكمز عد اولنسه اولياسى — لسان حال اولوب سويلركباسى
كيم ايلر انلرك وصفين خدايا — على سكا نهسا منك التحايا

ذكر مساجد ومعابد

نيجه مدح ايليم مسجدلرينى — كه جمع ايتسم جهان عابدلرينى
دكللر شكرنى قادر ادايه — اوررلر عاجز اولوب يوز خدايه
مزين هر برى بربيت معمور — فلك وش شمع وقنديليله پرنور
اولوب منبرلرى معراجه پايه — محاربى شكست ايركورمش آيه
قلار حافظلرى الحان بلبل — صالار محفللرى كردونه غلغل

تخصيص جامع كبير بى نظير

خصوصا ناف شهر اول اولوجامع — مطاف عالمين دولتلو جامع
برونى صحن جنت كبى كلشن — درونى روى حور اكبى روشن
آتر هر جامى پرتو آسمانه — نظيرين كورمش چشم زمانه
اولوركن بو بهشتى قصر منظور — مكر كيم آنده قالمش اعين حور
كرلى آنده كيم باش باش چتيلمش — كماندر هر برى تيرى آتلمش
اصلمش بى عدد قنديل پرنور — شعاعندن قاسور ديدهٔ حور
كورنلر قبه سين پرشمع روشن — فلكدر دير نجوميله مزين
قبابى پست اوقور طاق سمايه — صالار كرسيلرى عرش اوزره سايه
فلكلر سير ايدوب محرابى قاشين — اوررلر سنه طك پايينه باشين
بودر وارايسه جنت ديركورنلر — كه جقماغ استمز اكا كيرنلر

در بيان تزيين آن خلد برين كه باخطوط آبدار ونقوش تابدار
نقاش موسى تحرير كرده است

سراتابا نقوشى رسم ارتنك — كه آنى كورسه تحرير ن اولوردنك

بیاض دیمی چرخنك غرهٔ نور … سواد جیمی دهره طرهٔ حور
سپهره رالری ابروی دلكش … جنانه نونلری طاق فلك وش
شفق كلكونه سندن سرخ چهره … زرآبندن آلور خورشید بهره
بیاضندن سحردم خنده رودر … كنوكك نیلی غمندن بغری صودر
سوادی حور عینه قرة العین … جنان بوستانلرینه سبزه سی زین

توسیع دایرهٔ مدحت دربیان آن حوض جنت

ایچنده حوضی كوثردن منور … دونوب دورین محیط اولمزمه وخور
صفاسی طلعت جانانه بكزر … منور قلبه روشن جانه بكزر
قلار حضرك دلنی فیضی سیراب … صناسن چشمهٔ جاندر اورر تاب
طلو شوق وصفادن سینه سی مهر … عروس حسننك آینه سی مهر
صفاسندن كلوب مهر جهان تاب … ایدر كوكدن اكا كندویی پرتاب
جهان حالینه اولسون دیو وصاف … نظر قل بوكون اول اینه صاف
رخی آینه اسطرلاب كردار … چكوبدر عنكبوتی پرده ای یار

درخوش الحانی مقریان چوقریان

خوش الحانلر اوقورلر چوره قرآن … بلی بلبل سرا اولور كلستان
دم جان بخشله دللر آلورلر … ملكلر ایشدوب حیران قالورلر
اولوب نقل انده انواع روایت … كلام حق تمام اولور رعایت
سبق الوب قوجامعلر آندن … بولور ذوق وصفا سامعلر آندن
صناسن سرو دلجودر مناری … كه اولمش چشمه لر پاینده جاری

در ندای خوش ادای مؤذنان نغمه زنان

مؤذنلر مناری اوزره دمساز … قوبارر نغمه لر ایدوب سر اغاز
اولور شیطانلر آذاننده كمراه … قلار غافللری تمجیدی اگاه
منار یدر مگر عود قماری … كه اول بلبللر ایلر آنده زاری
دكلدر چون نهالی سایه كستر … اوروب پایینه یوز اول صونه استر
اومادن بولمغین نشو ونمایی … قدی یردن كوكه دیكمش عصایی
ملكلر آشیان اتمش سرینی … كلوب كوش ایت فلك بلبللرینی

اتمش بر سنه سنده وقوع بولان حركت ارضده تصكره درعلیدلی شفیق بك وبرازینی دخی سرسكه كتنان عبد الفتاح افندی تجدیدا تحریر وتجلید محمد افندی تذهیب وتزیین ایلمش وحقا كه اولكندن زیاده زینت دار اولمشدر

در صلای احوال مصلای معلا

مصلی سنی کیم ایلر آنک یاد   که عید ایامی اولور محشر اباد   الیوم نماز گاه دنیلان
ملکلر تاج اورینور منبرندن   فلکلر رخنه دل کنکرلرندن   محلدر
فضاسی صحن عرش آیین کشاده   رخامی آسماندن صاف وساده
نه دییم فضلی بی حددر بو شهرک   وجودی مفخریدر جمله دهرک

باغ وبستان وصحن سبزستان

چقوب بازاری اینسه لك عزم صحرا   سراسر باغ وبستان دلارا
مزین روضه لر درجمله اطراف   سکز جنتدن اورر هر بری لاف
مسلسل چشمه لر جلابه بکزر   طبیعتله سراب نابه بکزر
اکلمش یونجه لقلر هر کناری   که حیراندر فلکلر سبزه زاری
محصل هر طرفدر جنت آباد   کورن هشت بهشتی ایلمز یاد
بقنلر اکا عین عبرتیله   عجمی قالسه رأی حیرتیله

خدایی حماملر وقابلجه لر

خدایی شهر اوکی کرمابه لردر   صویی سرما غمندن بی خبردر
زمیندن قاینیوب جقدقجه آنی   صالار خورشید چرخ اوستنه تابی
دم کرمیله آولر هر غریبی   قومز یانندە مرضانك طبیبی
زرخالص قلاربی سیم خلقی   کوکلدن یور غباری شوق وذوقی

در مدح حوض قپلوجه

خصوصا چرخ وش شول حوض دلکش   که اورمشدر کنش جاننه آتش
پریلر کانیدر قپلوجه نامی   همارصیدینك فرخنده دامی
کیروب ایچنه هر ماه جهانتاب   ایدرلر کندوزین کون کبی پرتاب
اینوب هر بری کیم صودە بولینور   کونشدر بحردن طوغر طولینور
کومش دولابلر در آب ایچنده   فلکلر در دونر سیماب ایچنده
اتلدقچه صویه هر کوهر ناب   سپرلر یورکنه عاشقك آب
خوش آچوب قوینی اول آب پرشوق   بصربغرینه هر برین ایدوب ذوق
تب غمدن صان اولمش جان محروز   ایچیر رسیم تنلر قرص کافور
اولانلر ساده پهلودن صفادار   کنار حوضی دور ایلر فلاك وار

مكر چب چوره بازار جنتاندر　كاآنك بيع و شراسى نقدجاندر
ستونلر بالك وحيران طوررلر　سمن رخلر صويه آتش اوررلر
دوكر اول حوض ديده‌م كبى جيحون　قباقلرله يوز رهر لعلى ميكون
دلرسك وصفنى خواندن عقيده　ديسون باقى صفاتن بو قصيده

قصيده‌ٔ قپلوجه

هر كون اولور خورومهرولرله محشر قپلوجه
حق بودر كيم حوض جنتدر مصور قپلوجه
صن ملكلردر كوزلر باغله مشلر دورينى
پاك و روشن اورته يرده عين كوثر قپلوجه
زر دوزار اولور و يرنلر آنده سيمين تنلره
آدمى آلتون ايدر وارايسه جوهر قپلوجه
هر ستون عاشق كبى پالك اولوب حيران طورر
صوده آتش رخلرى بغرينه باصر قپلوجه
صانه‌سن طاق فلكدن اوزلرين پرتاب ايدر
صويه دوشمش مهرومه اولمش منور قپلوجه
هركونش يوزلو پرينك غمزه‌سى تيغين كورب
جان ويروب صان جان الور كيم شويله‌دور قپلوجه
هريكا اغزى صوبى ارسلانلرك طورمز اقر
اول كوزى آهولرى ايتدكجه دربر قپلوجه
يوركنه صو سپر يخود اولان عاشقلرك
هرصنم كيردكجه حوضه اى برادر قپلوجه
قرص كافور ايجرر سيمين بدنلر طورمدين
ماهرولردن حرارت جكدى يكرز قپلوجه
احسن الاشكال شكل المستديرى كوستر ر
نقش پركارك سنك اى سكه پيكر قپلوجه
چشمه‌ٔ خورشيددر ملك ملكده آينه
اى عروس (برسه) نك يوزنده زيور قپلوجه

صورت سیمابله خاصیت کبریتدر
کیم صوین سیم ایلمشدر طپراغینی زر قپلوجه
هر نظر یورغنلغ غسلدن جان و دن آینه سین
بحر کبی طاهر الاصل و مطهر قپلوجه
هر فقیری سیم و زرسز ایلیوب پاك و تراش
عالمك ایتدی قاوین جرقلندر قپلوجه
الدیغنچه لعلی میگونلر قبقلر قولتغه
دیدهٔ عشاقه دونسه طکمیدر کر قپلوجه
کوکلی کوزی هر یکا عاشق کبی طورمز آقر
پاك دل روشن نظر آینه منظر قپلوجه
چون پریلر مجمعیدر اول ایلی صو هر نفس
آدمی ایتسه نه طك بی هوش و مضطر قپلوجه
جاملردن خوبلر سترایده دیو مهر و ماه
قوردی آب اوزره فلك وش چتر اغبر قپلوجه
قبه لر ضم ایلیوب شاه جهان کردون مثال
رشك افلاك اولدی دوران ایچره یکسر قپلوجه
عاشق دیدار اولان هر بی قرارك (برسه) ده
منزلیدر (لامعی) هر کون مقرر قپلوجه
کونده بیك کز هر شکرلبدن آلورسین کام دل
نوش جام اولسون سکا هم عافیتلر قپلوجه

اوصاف صحرای بروسا وانهار فرات آسا

بیاندن ارض صحراسی فزوندر   قیامت عرصه سندن جوق اوزوندر
اینوب هر یاکه دن بو نهر دلجو   اوپرلر خاك پایینی سوروب رو
مکر بر خط ریحاندر او یازو   کلوب سیمابدن جدول چکر صو
بریسی نهر نیلوفردر آنك   چکلمش رسمی در دوز زمانك

گناری جویه ویرمش جدول آیین　　قطار لاله سی سرخیله تزیین
دلی دیوانه کبی مست ومدهوش　　دمادم عین عاشق کبی پرجوش
کوروب اول طلعتك شوق وصفاسن　　غمندن چرخ نیل اتمش قپاسن
یوزین دونمش کوسوب ارض بسیطه　　کوسلمش باد را ز اتمش محیطه
اونهرك بیر یدر سرمست وشیدا　　سورر زنجیرین ایدوب عزم پیدا
کوکرمش طلعتی پرکف دهانی　　دلی آشفته وسرکشته جانی
یدی دریادکل عیننده قطره　　ضیاسی طعنه ایلر ماه ومهره

صفت بهار بروسا

نجه مدح ایلیم بوشهر ای جان　　که وصفی عقلی ایلردنك وحیران
بهار اولسه کلستان جناندر　　نجوم ایله پر اولمش آسماندر
سپاه سبزه سی طوتدقجه صحراء　　مغاك وکوهه قاچر شاه سرما
سوروب آردین جقار زمملکتدن　　نه تنها مملکتدن شش جهتدن
دیکوب قاف اوزره کل کبی علملر　　سوریلور مملکتده عیش ودملر
کلوب شوقیله بلبللر ترانه　　ایدرلر انده صحبت عاشقانه
صفادن جوش ایدوب می کبی لاله　　صونر نرکسلره لعلین پیاله
اوتوب نرکسلری ماهیله مهری　　کوزی کرپکنه صالمز سپهری
نجوم چرخه بکزر انده غنچه　　که قونمش لعلدر پیروزه درجه
دوزوب هنکاملر مرغان پرهای　　صولر ایرلر تران بلبل چالارنای
سمنلربرك ترلردن طوتردف　　چالارشوزیده اولوب جویلر کف
صولر کز لنجه اوینز باغ ایچنده　　چچکلرله یشللی یبراق ایچنده
صبا قاپوب کلاه یاسمینی　　قیلار صاچ یولمه سی درثمینی
اوینجی باشیدر بادسبك کار　　قوالر بربرین اطفال ازهار
صبا اوکنجه مانند کبوتر　　هوائی طاقله لر اوررکل تر
طوتشدقجه شکوفیله چمن ال　　ایروب هر برینه باغده بجریل
باشنده نرکس اوینادقجه کاسه　　طوترسوسنلرك ایچنی تاسه
شهبدن اودقپار ابرکهرریز　　کل افشانلق قیلار باد سحرخیز

دونوب اوينز صولر جنبرلريله   يشل ييرا قدن خنجرلريله
دكيلور نيزه لرده غنجه پرسر   اياغندن اصيلور بر كترلر
رياحيله رياحين طورطوت اوينر   جنارال قرصر ايلر رقص عرعر
خوش ايلر شاخ شوخي طونادوب باد   چمنده جورجني او ينده اوستاد
طورر دمبسته قالوب ارغوانلر   ياريشور باد له آب روانلر
فلك وش طاس بازاولماغين اشجار   قلارلر زير دامن ستر انوار
ايدنلر عرس شاهنشاهي تصوير   بو كون برنكته در درلر بو تقرير
جون اول عرسك فلكلر در نهادي   نه حاجتدر دكزدن قطره بادي

صفت تابستان بروسا

كيروا اولدقده صيف ايامي اي يار   طونانير طوطي زاغ واشجار
پرايدوب خوشه لر له آستيني   فواكه خرمني ايلر زميني
ظروف شهدك آدين قور فواكه   كه ايلر عقلي دنك وجاني واله
كوروب مرجان كرازين دانه دانه   ايجرقانن دلينك قانه قانه
هرامرودي درر پرشيشهٔ قند   صويي جلاب وطعمي شهدمانند
طلوشربتله هر برهند وانه   جكرلر تازه لر دلخسته جانه
نثار هر خربزه بر بدر غرا   كسرسك يوز هلاك اولر هويدا
رخ دلبر كبي الماسي رنكين   دلي عاشق كبي ايواسي مسكين
انارندن عقيقك درجي دلتنك   آلور ياقوت عنابي كوروب رنك
صقر انجيرلري حلواي بي دود   نه حلوا هر بري پرشهد معقود
شكردن طعم شفتالوسي شيرين   ويرر دلتشنه لر جانينه تسكين
عنبلر صانكه عنقود ثريا   يا برج خوشه در پر نجم غرا
اولوب هر دانه سي پرشهد شافي   صونر ارباب ذوقه جام صافي
نثار اولور رياحين دسته دسته   كه ايلر عطري مشك وعودي خسته
چمنلر چارشوسن دورايدوب ما   قولنده خلقه سيم سيرما

صفت خزان بروسا

خزانينك دكل ممكن بياني   زر اندرزر قلور كون مكاني
كجر يوسف لين ميزانه جون مهر   زمينك كفه سن پر زر قلور دهر

چمنلرده هوا زرکرلك ایلر صولر اوراقه زرین ترلك ایلر
دوکیلوب یره اوراق زر اندود پر اولور ماهی زرینله هر رود
اولوب هر براغاج برمرغ اصفر صاچار آفاقه سلکند نچه پرلر
زرا بیله یزار هر برك زرروی لجین سیمدن خلخال ایدر جوی
بنار بتسه نباتك باد صرصر بحرنارنجی دیبادن قبالر
ایدر حنالیوب دست جناری چمنلر صحنك سرکش نکاری
درخت سبز اولوب کوك کبی پرانجم شهاب آتوب زمینه دوین قلور رجم
سحاب اولمشدی بکرز زعفران بیز کد زنکاریله زر تیخ اولدی آمیز
نحوس دهر اولوب صفرای قانع الور باغك جمالین شمس لامع
لب اوراق بستان کهربارنك آکور عکسی صوبی مهر سیارنك
بو وصفك قنی بیرین ایلیم یاد زهی رنك وزهی نقش آفرین باد

صفت شتای بروسا

شتا ایروب زکال شامی کردون یاقوب نار شفقدن اتسه کلکون
ایدرلر منقل زرینی پرنار قلارلر باده لردن چهره کلنار
طوترلر الده فغفوری قدحلر نیجه فغفوری کافوری قدحلر
اورلر اوده عودی عوده اوردی قزاردوب چهره لر دیرلر سرودی
میله پرقلور جام زجاجی ویررلر ناره مایه امتزاجی
برودت ویردیکنجه یعنی کافور اولورلر بو ایکی آتشله مخمور
نیجه آتش عقیق نابه بکزر رخی باغی کل سیرابه بکزر
اسیر ایدوب جهان زالینی بهمن سر اتا پا قلار قیدینی آهن
حذردن غرق اولوب پولاد غربا کبر جوشن بلقلر کبی دریا
کومش پروانه لر طوتوب سپهری سوندرمك دلرلر شمع مهری
اغاجلر طعن ایدوب اول بهاره دونر صحن چمنلر پنبه زاره
سحابی لغوه ایدوب باد سرما لعابی آغزینك طورمز اقرها
کوکاروب چرخ وطوتر مهری لرزه طوکوب قالور صوغقدن بنده
سهیل اولور فروغندن کرفته چراغ مهری ایلر نوری خفته
بهشت شوق وذوقك سلسبیلی بنا آتش[illegible]اغ خلیلی

سروری قلبک وریحانی روحک　　سرای دلده مفتاحی فتوحک
رخین شیشله عرض ایلر پری وار　　صدفدر درجی عالی کوهری وار
نظردن لاله کون بوی بنفشی　　جراغ آسمان لعل بدخشی
تجیلی خاتم ایلر پیری پرنا　　خیالی کلشن ایلر عقلی شیدا
چکوب زهادی جاندن اربعینی　　سورر لر آتش ذکرک دمینی
قلورلر اعتکافی خانه لرده　　قالورلر کوشه وکاشانه لرده
ایدرلر جان ودل بیتن پرانوار　　اولورلر عشق اودندن شمع نوار
یاقوب تنور تن ایچنده نیران　　خلیل روحه ایدرلر کلستان
بو آتش برله خوشدم اولمین دل　　قویانسون عودوش ای مرد کامل
ایدرسک دلده جاندن اعتکافی　　صوغوقدن ذکر اودیدر ساکد کافی

عذر تقصیر خدمت سلطانی آرزوی شاعری و سخندانی

دریغا اولمسیدی لوم اطناب　　یازردم هر بری وصفنده یوز باب
خصوصا شعردن عزلت بزیرم　　قیود درد و غمدن ناکزیرم
بشیمانم پریشان کفته لردن　　بنم سوز مجلسنده خفته لردن
سخندن اولمین سوسن وش آزاد　　اولورکل کبی صوکدم عمری برباد
بری دخی بو کیم دوران الندن　　بلا ودردی پایان الندن
قویه سست بدن سر جمله خسته　　کوکل آشفته و خاطر شکسته
زمان فرصت آزودر دو غم چوق　　حضور اثباتنک بیکده بری یوق
نه دیم کیم اوله مقبول حضرت　　کوکلدن عزم عزلتدر ضرورت
همین خدمت ثنای خسرو یدر　　دل وجاندن دعای خسرو یدر
یتر آج (لامعی) افسانه یا بین　　کتور اورتایه سوز فصل الخطابین
تنک لر زاندر الدن خامه یی قو　　دور لدی دفتر دل نامه یی قو
یتر سیر ایله صورت کشورینی　　فلکدن یا که اچ جان شهر تدینی
یوری دون کون کوکل ملکنی سیرایت　　اولوب حقیله هر دم نفی غیرایت
قیلوب حاصل فناجامیله دملر　　بقا ملکنه باص جاندن قدملر
اوقی بو شش جهاته چار تکبیر　　طقوز افلاکه پرواز ایله بر بیر
یتر طورکن فکان مقصوره سنده　　سماع اور لامکان معموره سنده

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب

درسك بعض حالك ای نکونام
جناب آصف دورانه اعلامْ
قو تصدیعی قصیده لرعرضه قل وار
که خاك پایه رآفاقه سمسار
درسك بعض دردك شاهه اعلام
قصیده‌ك بر له قل کفتارك اتمام
یتر شکر وشکایتدن نشانه
یوری تصدیعی قو شاه جهانه

فی ٢٧ ص سنه ١٢٨٨

خداوندکار
ولایت مطبعه سنده طبع اولنمشدر

مندرجاتی روسیه‌نك
اماكن و صحرالری و تبتیش
طاغلك صورتلیله الاولیی
مشتملدر ۱

3 1761 05340001 6

Lāmi'ī, Maḥmūd ibn 'Osmān
Şehrengīz-i Brūsa

PL
248
L36S4
1871